

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Bizzák Várad magyarságára a várad magyarságára sorsát!

Akarmennyire objektív szemmel igyekezzünk a nagyvárad színház válságát megírni, kétségbe kell esnünk a jövődől. Azt hitük, amikor Lepedatu miniszter végzetes nyilatkozatát olvastuk, hogy Nagyvárad egész magyar társadalmára végre fel fog jaidulni, végre fel fog riadni kábultságából és legalább is hangot ad annak a fájdalomnak, amely 120 esztendő színházának elvesztése miatt éri.

Szinte csodálatos, hogy ez nem így van. Érthetetlen, hogy akadnak publicisták, a magyarság szellemi vezérei, a kultura reprezentánsai, akik nem elkeseredetten tiltakoznak a terv ellen, hanem tudomásul veszik, belenyugodnak, sőt a sorok között némán helyeslis is csak azért, hogy álláspontjuk érdekes és eredeti legyen; hogy meglepje a közvéleményt: egyszerűen feladják az önálló magyar színészet erős várát, amely pedig a magyar szónak talán utolsó menedéke volt ebben a városban, ahol mégis többségben magyar az anyanyelve a polgárságnak.

Ezek az urak, — állapítsuk meg, — nem teljesítették kötelességüket a nagyvárad magyarságával szemben. Ok lennének hivatalba, hogy riadót harsogjanak, felébresszék a közvéleményt, felvilágosítsák az illetékes köröket arról, hogy a nagyvárad állandó magyar színészet minden frázison felel olyan közkinccs, amelyet teljes erővel meg kell védeni. O reájuk hárított volna a feladat, hogy felvilágosítsák a rosszul informált Lepedatu minisztert álláspontjának tarthatatlanságáról. Mert nem igaz az, hogy Nagyvárad magyar publikuma nem tud fenntartani egy állandó magyar színházat. Sőt éppen ellenkezőleg. Még Kolozsvárt sem véve ki, éppen ez a város a legerősebb és leghatalmasabb támasza a magyar kulturának és a magyar színészetnek.

Nem is tudjuk elképzelni, miképpen gondolja a miniszter ur a magyar színház elvételét? Talán az állandó román szintársulat jobb talajra talál Nagyváradon, mint a magyar? Aki ilyet állít, az vagy nem ismeri, vagy nem is akarja ismerni Nagyvárad közönségét. Elfelejtji, hogy százhusz esztendő tradíciói vannak ebben a városban a magyar színészetnek és volt időszak, amikor a nagyvárad színház világvárosi nívóval dicsekedhetett.

Az a lelkes, műértő áldozatkész

és kulturált publikum, amely a multban a magyar színészetet ebben a városban a diadal legmagasabb fokára emelte, még ma is él. Ma is változatlanul lelkesedik és rajong minden szépért és jóért, ma is minden áldozatra kész a magyar színházért.

Kétségtelen, hogy az utóbbi esztendőben válságon ment keresztül a nagyvárad színház. De ne felejtjük el, hogy az első időkben egy általános világdepresszió hatása alatt, amely a legnagyobb kulturális központokban is fájdalmasan éreztette hatását; Párisban, Bécsben és Budapesten is tömegesen buktak meg a színházak. A publikum megcsömörlött, nem a színjátszástól, hanem a régi banális, elcsépelt és émelygős műfajoktól.

De mindenütt jött a feltámadás és ma már a világvárosok színházi kulturája ragyogóbb, mint valaha volt. Csak nálunk nem következett be az újjáéledés. A nagyvárad színház vezetése gyöngye és régi stílusú színházi emberek kezébe került, akik nem látták meg a változásokat, a fejlődés útját és a közönség izlésének inomodását. Üzletet csináltak a frázisokból nemzeti jelszavakat dobtak be a közvéleménybe és állandóan félreverték a harangot, sokszor minden igazi ok nélkül, — nem annyira a színház, mint inkább a saját jól felfogott üzleti érdekükben.

A nagyvárad közönség mindég gyanakodással fogadta az ilyen akciót, de sohasem mulasztotta el az alkalmat, hogy áldozatkészéget bebizonyítsa. Belátta azt, hogy a színház válságának egyéb okai is vannak, főképpen pedig az, hogy a magyar színészeknek számtalan alkalommal át kell engedni a szót a román társulatoknak. Állami támogatás helyett társadalmi segítségben részesítették a magyar színészetet, valahányszor csak kellett.

Nem kellemes, de szomorú kötelesség megállapítani, hogy a színigazgatók nagyon sokszor visszaéltek a magyar publikum áldozatkésziségeivel. Nem adtak ellenértéket. Harmadrangu társulatot hoztak arra a nagyvárad színpadra, amely még nem felejtette el a diadalmas és mámorítóan forró régi színházi esték emlékeit. Nem a közönség fordult el a színházról, hanem a színház hagyta cserben a közönséget.

Ez az igazság és ebből az igazságból nem szabad levonni olyan konzekvenciákat, amilyenek a Nagyvárad hasábjain Tabéry Géza és Osvát Kálmán urak félművelése alatt napvilágot láttak. Éppen ellenkezőleg harcolni kell az állandó nagyvárad magyar színészet fennmaradása érdekében minden rendelkezésre álló eszközzel és az erők bevonásával. Tessék csak engedni a magyar színészetet boldogulni a maga erejéből, állami gondoskodás nélkül és pártfogók

nélkül. Tessék csak módot nyújtani ahhoz, hogy a magyarság Nagyváradon kiállja az erőpróbát. Addig, amíg a magyar közönségnek nincs beleszólása a színház ügyeibe, amíg politikát csinálnak a színházról, amíg felülről oktrojálnak színigazgatókat: természetesen nem is lehet másképp, mint ahogy történt.

De semmiesetre sem nyugszunk bele abba és minden erővel tiltakozunk ellene, hogy a magyar kultura hivatásos vezérei helyesljenek az ilyen tervhez. Pozíciót nem szabad feladni és még az állítólag magasabb művészi érdek — sem lehet oka annak, hogy a felelősséget a nagyvárad magyar színház megszüntetéséért magukra vállalják. A magasabb művészi nívót a magasabb művészi érdeket tessék csak rábizni magára a publikumra, amely ha módjában van, saját kulturális ügyeit intézni, bizonyára meg fogja találni az egyetlen helyes kivetető utat. Bizonyos, hogy a nagyvárad színházat ebben az esetben semmi veszedelem sem fenyegetné.

A weimari gyűlés a francia sajtóban

Párisból táviratozzák: A francia lapok hosszasan tárgyalják a weimari gyűlés eseményeit.

A Temps, Cardof beszédjéről a következőket írja:

Akár tudatlanság, akár oktalanság Cardof beszéde: meg kell állapítanunk, hogy olyan mentalitással van dolgunk, amely előbbutóbb felborít minden jóakaratot. Az a tény, hogy a beszédet a birodalmi gyűlés ünnepi ülésén el-

mondhatta egy olyan képviselő, aki nem tartozik a tiszta nacionalizmus híveikhez és helyesli az enyhülés és egyetértés politikáját, nek alkalmas Stresemann nehéz feladatának megkönnyítésére. A beszéd mindenestre gondolkodni kell, de már is megállapítható, hogy igen sok még a tenni való, míg a Rajna tulsó partján a normális leszerelés olyan valósággá válik, amelyre fel lehet építeni a szilárd békepolitikát.

A pápa is kegyelmet kért a halálraítélt olasz anarchistáknak

— Az Estilap eredeti távirata —

Saramento Kaliforniai városban, mint onnan jelentik, szerdán éjjel, amikor Sacco és Vanzetti kivégzését végre kellett volna hajtani, bombát dobtak a színházba, amely a levegőbe repült. A robbanásnak számos ember áldozata is van.

Zürichből jelentik: Az olasz anarchisták halálos ítéletével

kapcsolatosan itt is nagy tüntetés volt és a közúti vasut egyik városarnokát pokolgéppel felrobbantották. A bomba 15 embert megsebesített és több házat megrongált.

Rómából táviratozzák: Az Impero szerint a pápa a szentszék államtitkára útján lépéseket tett a washingtoni kor-

mánynál Sacco és Vanzetti ügyében.

Félhivatalos helyen úgy magyarázzák ezt a lépést, hogy a pápa az ügyet kizárólag humánus szempontból nézi, mert az a véleménye, hogy a kivégzésnek hat éven át való folytonos elhalasztása teljesen elegendő ok arra, hogy a két ember kegyelmet kapjon.

Halálfejjel megőrjített három fiatalember egy urileányt

Borzalmas kaland a gyorsvonalon

Berlinből olyan kegyetlenül éretlen tréfa hírt jelentik, a milyent a legfantasztikusabb rémregényekben se olvashatunk.

Arról van szó, hogy három fiatalember egy feltűnő szépségű előkelő urileányt, aki velük együtt utazott,

egy koponyával úgy megijesztett, hogy a leány esztét veszítette.

Az éretlen tréfát két fiatal kereskedelmi utazó és egy orvos-növendék követte el, aki a fiatal leány fiúkéje mellett szakszabzon utazott.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a három fiatalember, akiknek nagyon megtetszett a szép karcsú fiatal leány, mindenképp ismeretséget akart kötni vele, de

a leány minden közeledési kísérletet visszautasított.

A három fiatalember ekkor elhatározta, hogy bosszút áll és ráijeszt a leányra. Eleinte színleges rablótámadásban egyeztek meg, de azután mégis mást határoztak.

A medikus csomgójában egy preparált koponyát vitt magával s ezt a koponyát használták fel, hogy a fiatal lányt megijesszék.

A koponyát felerősítették az egyik utazó botjára s egy kis zsebvillanylámpát gyújtottak meg benne.

A három fiatalember nevetve készítette elő a tréfát és közben egy egész füveg konyakot megivott. Már előre mulattak rajta, hogy a büszke magaviseletű fiatal lányt a villogószemű koponya, majd mennyire megijeszti.

A fiatal leány közben mitsem sejtve ült a fiúkéjében, mikor a vonat hirtelen egy alagúthoz ért s az elsőtetődő vonatban a folyosó ajtajánál hirtelen villogószemű koponya jelent meg.

A fiatal leány velőtrázó sikoltása tulharsogta a gyorsvonal zakatolását

és a következő pillanatban eszméletlenül esett össze.

Nem kevésbé rémült azonban meg a három fiatalember, mikor az éretlen tréfa tragikus következményét észrevette.

A medikus azonnal megrántotta a vészféket s a véletlenül a vonaton utazó két orvos segítségével azonnal maga is hozzálátott, hogy a fiatal leányt életre térítse. A fiatal leány néhány perc múlva magához tért, de csak

összefüggéstelen szavak, síkoltások és zokogások hagyták el az ajkát.

Hisztérikus rohamából magához téríteni nem lehetett.

A hallei pályaudvaron a közön-

ség, mikor megtudta a tragikus eset magyarázatát,

megakart lincselni a tetteseket.

Csak a rendőrség legnagyobb erőfeszítése mentette meg testi épességüket, de néhány üteg így is zuhogott rájuk. A leány édesapja, akit mélyen megrendített a szerencsétlenség, azonnal megtette ellenük a bűnvádi feljelentést.

A hallei államügyészség a feljelentés alapján azonnal letartóztatta a három fiatalembert és súlyos testi sértés címén az eljárást megindította ellenük.

Békéről tanácskoznak a Balkán uralkodói

— Saját tudósítónktól —

Belgrádból táviratozzák: A Pravda németországi tudósítója arról értesül, hogy Sándor szerb király németországi tartózkodása alatt találkozni fog Boris bolgár királlyal és ta-

nácskozni fog a balkáni béke biztosításáról, valamint a jugoszláv és bolgár baráti viszony kiépítéséről. A hírről illetékesek eddig nem nyilatkoztak.

A koldus fantasztikus öröksége

Kétszázmillió lejt örökölt egy cernovitzai aggastyán akinek fiát Amerikában meggyilkolták

— Saját tudósítónktól —

Az első pillanatban nyári kacsának tűnő szenzációs örökség ért egy cernovitzai koldust. Ermin Celaco 75 éves aggastyán, aki nagy nyomora miatt két esztendővel ezelőtt öngyilkosságot követett el s ezért koldulásra nyert engedélyt, tegnap hivatalos értesítést kapott Chicagóból, hogy

Amerikában elhunyt fia 1.200.000 dollárt, román valutában tehát majdnem 200 millió lejt hagyott rá.

Celaco a rendőrségen elmon-

dotta, hogy György nevű fia még jóval a háború előtt nyomtalanul eltűnt Cernovitzból, miután valami konfliktusba keveredett a hatóságokkal. Apja azóta sem hallott bizonyosat felőle, mindössze egy évvel ezelőtt Amerikát járt ismerősei mondották, hogy Chicagóban találkozott egy dús gazdag cukorgyárossal, cernovitzinak mondja magát és feltűnően hasonlít az öreg koldusra.

Az öreg Celaco azonban nem sokat törődött ezzel, tovább járogatott napszámba, azonban az elmúlt év elején teljesen összeroppant, munkaképtelen lett az idős ember, aki nem sikerült öngyilkossági szándéka után harvonta megjelent a iorgalmasabb utvonalakon és alalmaznát kéregetett a járókelőktől.

Most hallatlanul gazdag lett az öreg koldus, a milliók azonban aligha okoztak nagy örömet neki, mert a chicagói közjegyző értesítésében az is benne van, hogy

egyetlen fiát ismeretlen banditák az irodájában meggyilkolták.

A 75 éves Celaco most az öröklött milliókat akarja felhasználni arra, hogy fia gyilkosának nyomára jusson s ezért elhatározta, hogy a lehető legközelebbi időn belül áthajózik Amerikába és megkezdje a nyomozást.

Grafikai kiállítás, dalverseny és táncmulatság A nyomdai munkásság ünnepe

Vasárnap fog lezajlani a nagyváradai grafikai munkások dalversenye és grafikai kiállítása. A zsidó liceum Károly herceg (Szlágyi Dezső) utcai nagytermében délelőtt 10 órakor fog megnyitni a kiállítás, a dalverseny pedig délután 5 órakor kezdődik a Katholikus Kör disztermében. Mindkét kulturális produkció a legteljesebb érdeklődésre és támogatásra érdemes s bizonyára a nagyközönség megragadja az alkalmat, hogy a város kultúreményének élvezője legyen. A délutáni dalverseny programja a következő:

1. Adam: Postillon von Lunjumeau, előadja a kolozsvári nyomdászok Gutenberg szimfonikus zenekara. 2. A munka dala. (Román összkar.) Előadják Arad, Temesvár és Kolozsvár egyesített nyomdász dalköre. 3. Ünnepi beszédet tart Paul Mark (Kolozsvár). 4. A kötött verseny-dalmű: „Ne öl” és a szabadon választott dalművek: a) Kolozsvár: „Róza van a kebelén... b) Nagyvárad: „A szerelem”, c) Temesvár: „Zászlóbontás” leéneklése. 5. a) Zárókönyv kara a Tannhauser operából, b) Mikes, előadja az aradi Gutenberg Dalkör. 6. Auber: A portia néma, előadja a Kolozsvári szimfonikus zenekar. 7. Andrási Ede, Barcarole. Éneklő Pázmány Ferenc, zongorán kíséri Andrási Ede. 8. Kuzmann: Gutenberg emlény (összkar), előadják a műsoron szereplő dalkörök, karnagy Andrási Ede. 9. Az Ur ítél, melodráma, előadja Demkő Böske, zongorán kíséri Andrási Ede. 10. A vándor. Éneklő Anné Ödön, zongorán kíséri Andrási Ede. 11. Zichy: Szerénád, előadja az aradi Gutenberg Dalkör. 12. Meyerbeer: Krönungsmarsch, előadja a kolozsvári szimfonikus zenekar. 13. A bírálóbizottság határozatának kihirdetése. Este 9 órakor ugyancsak a Kath. Körben táncmulatság kezdődik, melyen katonabanda fogja a zenét a tánchoz szolgáltatni.

A nagyváradiai régi kedvenc oltóna a Hotel Bristol Abbáziában

melyet 20 éven át nemzetközileg elismert előkelő színvonalon vezetek.

ismét személyes igazgatásom alatt áll.

A BRISTOL elsőrangú hotel, teljes európai kényelemmel

Szobái mind díre, a ragyogó tengerre nyílnak

A legmerészebb penzió-árak

Konyha saját felügyeletem alatt

Kiváló tisztelettel

Rudovics Vilmos

a Bristol-szálló tulajdonosa

3805

Wallerstein butorok

detali eladás engros árban

3644-2

Mozgósínházi műsorok:

Heyman-szinkör

Ma és holnap
3, 5, 7 és 9 órakor

HARRY PIEL Felhők felett

Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor
Kedden 7, 7 és 9 órakor

PREMIER

Jack London regénye filmen

A fekete tajfun

Főszerepben:
Florence Vidor és Jack Holt

Atlantic nyári mozgó

Mától kezdve

Pat és Palachon házasodnak

(Palachon mint vő)

Filmkomédia 7 felvonásban

és Professor Mabuze

(Lakos György)

erőmutatványai, dzsiu-csziu, állathipnózis és gyorszobrászat

Párisi divat-ujdonságaink urban vannak

TAVIRAT

Páris

13. 8. 27. 21.

KOVÁCS TESTVÉREK ORADEA ROMANIA

Őszi szezon szenzációs ujdonságait megvettem, vagonokat

utba indítottam

Kovács

Kovács Testvérek, Sas-passage

Románia legolcsóbb és legnagyobb divatháza

Lesz-e hatása az amerikai pénz olcsóbbodásának a romániai pénzpiacra?

Várad bankigazgatók nyilatkozatai

A „conference a trois”: Amerika, Anglia és Japán delegátusainak genfi tanácskozása a tengerészeti fegyverkezés csökkentéséről — amint előre látható volt — kudarcra végződött, — de némi kellemes meglepetés is járt nyomában. A szervei összefüggést ugyan nem tudjuk még felfedezni a tengerészeti leszerelés konferenciájának csődjé és a newyorki bankkamatláb leszállítása között, de bizonyos, hogy a világ, ez után a legfrissebb keleti genfi család után mindent várt, csak éppen azt nem, hogy a newyorki Federal Reserve Bank, amely az U. S. A. jegy kibocsátó intézetének számít, négyről három és fél százalékra szállítja le a kamatlábat. Hiszen hasonló politikai események után a bankkamatláb emelkedni szokott. Alig három héttel ezelőtt voltunk a tanúi az osztrák jegybank egy százalékos rátadrágításának, — éppen a véres forradalmi események után. Nem kevésbé érdekes az a körülmény, hogy csaknem pontosan egy évvel ezelőtt emelkedett fel az amerikai jegybankok a kamatlábat és most, az évnek hasonló szakában csökkentik.

A newyorki pénzpiac körülbelül 1918 óta abszolút döntő súlyú bir, sőt mondhatni: diktatóri szerepet játszik a világ-gazdaságban. Hiszen Amerikának adósa ma az egész világ, az élén Angliával és Európa államai, városai, ipari alakzatai seregestől bocsátanak ki kölcsönt a Wall-Streeten. Ezer-millió dolláron felül jár az az összeg, amely Németországba folyt, produktív befektetésre, a tengerentúli kiapasztathatlan pénzürrásokból. Életiasztó, hasznos kölcsönt, sokmillió dollár értékben, kapott Magyarország és Ausztria is, valamennyien 5 és fél—7 és fél százalékos kamaton, hosszú lejá-

ratra. Éppen ezért érthető, ha a világsajtó tüzetesen foglalkozik a newyorki rátacsökkenéssel. Elsősorban a berlini piac mérte fel ennek az amerikai lépésnek a nagyságát és a német gazdasági körök véleménye szerint a newyorki kamatláb leszállítás világgazdasági jelentőségét lehetetlen volna lebecsülni. Különösen Anglia számára jelent nagy segítséget. A Bank of England ugyanis már az előtt az elhatározás előtt állott, hogy felemelje a bankrátát, de most már a kamatcsökkenés gazdasági törvényszerűsége folytán Londonba áramló amerikai pénz megkönnyíti az angol jegybank

helyzetét, úgyhogy, elállhat a rátaemeléstől. Természetes, hogy a kontinens pénzpiacai felett sem mulhat el nyomtalanul a kamatláb csökkenése.

Most, amikor Vintila Bratianu pénzügyminiszter és Titulescu külügyminiszter London felé tartanak, hogy nagyobb kölcsönt szerezzenek a román állam számára, helyénvalónak és érdekesnek tartottuk megkérdezni a nagyvárad bankvilág néhány ismert egyéniségét: véleményük szerint a newyorki bankráta olcsóbbodásának milyen hatása lesz a romániai, speciálisan a nagyvárad pénzpiacra? A válaszokat itt adjuk:

Erber Dezső, a Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókjának igazgatója:

— A kamatláb felszázalékos redukciója mindenesetre enyhíteni fogja a külföldi tőzsdéket és további külföldi pénzájratok érkeznek Romániába. Ez a kínálat annál is inkább fokozódik, mert a lej a Bratianu-kormány megalakulása óta állandóan javul. Igaz, hogy a külföld azért is adja szívesebben a pénzt ide, mert itt lényegesen jobban gyümölcsöztetheti, mint másutt, ahol a betétkamatláb 3—4 százalék között mozog. Amennyiben a lej stabilizálódik, úgy ez a pénzkínálat fokozódni fog, ami viszont maga után vonja a kamatláb további csökkenését. A nagyvárad pénzpiacnak az a szerencséje van, hogy külföldi jönevű pénzintézeteknek itteni fiókjai bőségesen el vannak látva pénzájratokkal és ezáltal a helyi piac — mondhatni — a külföldről van alimentálva. Ennek lehet tudni azt, hogy a nagyvárad piac, — annak ellenére, hogy Absztrahált, a háboru előtt-hez képest — lényegesen csökkent, mégis el lehet mondani, hogy az önmagukat legjobban tartó piacok közt szerepel Erdélyben. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a közgazdasági lapok csődrovatában Nagyvárad már csak kevésbé található.

— Véleményem szerint az összes bankok pénzzel felvértezve

várják az őszi kampányt és a várad piac minden megrázkódtatás nélkül fog átmenni az ősszel szokásos pénzzükén. Egyáltalán, az idei pénzzükét sokkal enyhébbnek tartom, mint a múlt évi volt — és ezt a lej javulásának lehet betudni.

További nyilatkozatokat az Estilap legközelebbi számában közlünk.

x Nagy meleg ellen, legjobb a Dreher-Haggenmacher sör. Hűsít, üdít, kellemes.

Van szerencsém értesíteni nb. megrendelőmet, hogy női szabóságomat Ávr. lancu (Kossuth-u.) 11. alól Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 21. sz. alá, (volt Balázs né helyiségebe) helyeztem át. Kérem nb. megrendelőim további pártfogását.

Weisz Sámuel
női divat szabó.

3791

* Tündérújjak, Magyar kézimunka újság legújabb száma kapható a Hegedüs hírlapirodában.

Nem lesz kötelező az egyenruha viselése a fluközépiskolákban

Az iskolai hatóságoknak és a szülőknek rengeteg gondot okozott a kormányzat az a rendelete, amely az összes romániai középiskolákra nézve kötelezővé tette az egyenruha viselését.

Ez ellen a rendelkezés ellen a sajtóban is erős harc indult meg, mert ezzel a rendelkezéssel a szegény gyerekek iskoláztatása újból megnehezült. A kisebbségi egyházak is előterjesztéssel éltek a rendelkezés ellen, melynek végrehajtása anyagi szempontok miatt a legnagyobb nehézségekbe ütközött.

Az erdélyi református egyháztanács legutóbbi felterjesztésére a közigazgatási vezér-felügyelő arról értesítette az igazgatótanácsot, hogy megengedi, hogy a szegényebborsu növendékek egyenruha helyett csupán sapkát és sorszámot viseljenek.

x Eisemann Mihály legújabb slágere, Maga csak tudja, Intim Pista charleston ára 60 Lei. Kapható a Hegedüs Hírlap-irodában.

Heli árjegyzék

	Lei
Porcellán mély tányér	14
Porcellán csemegetányér	10
Kávés és teáscsésze színes	25
Feketekávés csésze, színes	16
Vizes készlet, csiszolt	60
Borokészlet, csiszolt	60
Likörkészlet csiszolt	60
Étkezőkészlet színes	1200
Mosdókészlet színes	450
Színes vizes pohár,	8
Csiszolt vizespohár	6

Tábla-ablaküveg olcsón

Eladás nagyban és kicsinyben

Fraji KOMLÓS Testvérek

gyári raktár

ORADEA, NAGYVARAD

N. Jorga Zöldfa-utca 13. szám

Telefon: 372. 2822

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐI FUTBALLPROGRAM ROMÁ- NIÁBAN ÉS A KÜLFÖLDÖN

Nagyvárad:
NAC-Törekvés kombinált—
Nagyvárad válogatott.
Olimpia—Makkabea.
Marosvásárhely:
Kinizsi—MSE (vasárnap)
Kinizsi—Marosvásárhely vá-
logatott (hétfő.)

Külföld:

Szombathely:
Slavia—Sabaria (vasárnap.)
Miskolc:
Simmering (Bécs)—Attila
Debrecen:
Simmering (Bécs)—Bocskay
(hétfő.)
Makó:
Bástya—Makói AC (vasár-
nap.)
Hódmezővásárhely:
Bástya—HTVE.
Győr:
Szlovénia — Nyugatma-
gyarország válogatott.
Belgrád:
Hungária—BSK (Középeuró-
pai kupa.)
Brinn:
Ferencváros—Zidemic (vas.)
Bécs:
Rapid—Hajduk (vas.) Kö-
zépeurópai kupa.
Ferencváros—Hakoah (hétfő.)
Prága:
Admira — Sparta (közép-
európai kupa.)
Zágráb:
Vasas—Gradjanszki.
Szabadka:
Ujpest—SAND (vas, hétfő.)

A TÖREKVÉS HIVEIHEZ!

Mint ismeretes, a legutóbbi
rendkívüli közgyűlés a tagsági
díjat havi

10 leire

szállította le. Pénztárórak és
beiratkozás a „Dácia“ kávé-
házban minden szerdán este
7—9-ig és vasárnap d. e. 9—12
óraig. Fizessétek pontosan e
csekély tagdíjat s hozzatok mi-
nél több új tagot! Tagdíjhátra-
lékban nem levő tagok részére
„Törekvés“-meccseken állan-
dó kedvezmény lesz. A tagdíj-
leszállításával mindenkinek mó-
dot akarunk nyújtani a „Törek-
vésbe“ való belépésre. Szeres-
sétek és pártoljátok a „Törek-
vés“-t! A Törekvés vezetősége.

○ A Makkabeát érzékeny já-
tékos-veszteség érte. Izsák
Zoltán, a Makkabea ifj. gárdá-
jának legkiválóbb játékosa,
végre Budapestre távo-
zott. Tudása mellett főerénye
volt az a határtalan lelkesedés,
amit a játékába vitt. Távozá-
sával érzékeny veszteség érte a
Makkabeát. Izsák Budapesten
valamelyik „Ilsz“ csapatban fog
játékosként.

SPORT

Megtörténtek az utolsó előkészületek is a holnapi Olympia—Makkabea mérkőzésre

Megírtuk, hogy a Makkabea
már hetek óta erős tréninggel
készül ezévi első nagy mérkő-
zésére, hogy a kerületi bajnok-
csapat ellen siker reményében
vehesse fel a küzdelmet. A csü-
törtöki tréningben a játékosok
nagy formáról tettek tanul-
ságot.

A Makkabea csapatkapitánya
kijelentette, hogy a fiúk közt a
legnagyobb belbéli uralkodik
és a játékosok átérzik a mér-
kőzés fontosságát és a 11 em-
ber szívvvel-lelékkel fog küzdeni
hogyan a Makkabea megtépzott
színeit diadalra vigyék és
vissza emeljék régi nivójára.

Az Olympia legerősebb össze-
állításban érkezik Váradra és
igyekezni fog oly játékot pro-
dukálni, hogy méltó legyen a
ker. bajnoki címhez. A csapat-
ban többek közt régi, jó isme-
rős játékosokat fogunk vizont-
látni, úgymint: Mózes I. (a
Haggitbor volt játékosát), Sze-
gedit, a Törekvés gólszáját.
Pomacseket, a Kinizsi ifjusági
válogatott csatárját. Csattot, a
Marosvásárhelyi TK dédelge-
tett szélső csatárját. Erdöst, a
válogatott kapust, stb. De
a csapat minden egyes tagja
kiváló klasszist képvisel. Ezzel
szemben a Makkabea összeáll-
tását még titokban tartják,
mert a holnapi mérkőzésre
nagy meglepetéseket tartogat-
nak. Annyit azonban sikerült
megtudnunk, hogy a következő
játékos keretből fog a csapat
állani: Wohl, Heller I., Gerő,
Hittner, Löwi, Löwenstein, Fü-
löp, Buchs, Klein Izi, Schwartz,
Róth II., Grünbaum II., Maxi,
Kinigli II., Klein Dezső, Feuer-
stein, Fried és még két „nagy
ágyú“ akinek a neveit nem si-
került megtudnunk.

Nagy gondot okoz az intéző-

nek a csapat felállítására, de bi-
zunk benne, hogy a fent felsö-
ralt játékosgárdából olyan csá-
patot fog a küzdőterre állítani,
amely méltóan fogja reprezen-
tálni Nagyvárad egykor oly
híres és sok dicsőséget aratott
labdarugó-sportját, — Szatmár
dédelgetett csapatával, a kerü-
leti bajnokkal szemben.

A „Makkabea“ vezetőségé-
nek áldozatkésztségét misem
bizonyítja jobban, mint az,
hogy a helyáratat oly ala-
csonyra szabta meg, hogy min-
denkinek módjában legyen a
szezonz legnagyobb attrakcióját
megtekinteni. A helyáratat a kö-
vetkezők:

Páholy és tribün 50, kor-
zó 40, állóhely 20, gyer-
mekjegy 15 lei.

A mérkőzést Krüger Károly,
városunk egyik legjobb foot-
ballbírája vezeti. Személye ga-
rancia arra, hogy a mérkőzés
a legbarátságosabb és legfai-
rebb keretek között fog le-
folyni.

Ezuttal is felkéri a Makka-
bea vezetősége Nagyvárad ösz-
szes sportembereit, hogy az
Olimpiai fogadtatásánál minél
nagyobb számban jelenjenek
meg, hogy a fogadtatás méltó
legyen a bajnokcsapathoz.

A Makkabea vezetősége
azon tagoknak, kik hátralékban
nincsenek,

a hallatlan olcsó hely-
áratból is 10 százalék en-
gedményt nyújt.

Hisszük és reméljük, hogy
Nagyvárad közönsége, ki egy-
kor úgy rajongott a labdarugó-
sportért, felenged közönyéből s
a holnapi mérkőzést a legna-
gyobb számban fogja végig-
drukkolni.

Letiltotta a szövetség a vasárnapi Törekvés—Bihorul mérkőzést

Sportszerűtlennek minősítette fenti egyesületeknek a Makkabeával
szemben tanúsított eljárását

A Com. Regional tegnap este
Jacob József volt prefektus elnöke-
lete alatt ülést tartott.

Több fontos tárgy elintézése
után szóba került a Makkabeának
az Olympiával lejátszandó mérkő-
zése, melyet a helybeli zsidó csá-
pat nagy anyagi áldozatok árán
vasárnap rendez meg. A várad
sporttársadalom legnagyobb me-
glepetésére egyik helybeli napilap

sportrovatában olyan hír jelent
meg, hogy ezen mérkőzés egy
kontra mérkőzést kap és pedig
a Törekvés—Bihorul fognak a Ká-
roly-pályán egymás ellen játszani.
Így szól a communiqué, mely pé-
nteken délután látott napvilágot.
Nyilvánvalóvá vált tehát, hogy

az utóbbi két egyesület nem
is készült előzetesen ezen

Esőernyő Blum Vilmosnál

mélyen leszállított árban

Köröspart

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok.

mérkőzésre, hanem csupán azt
ötletszerűen, — nem tudni
milyen célzattal akarta meg-
rendezni.

A Com. Regional a sportszerű-
ség elvét szem előtt tartva, ter-
mészetesen

betiltotta ezen mérkőzést

azon indoklással, hogy azt a sza-
bályok értelmében nevezett két
egyesület nem jelentette be az
Fbá-hoz. Ettől eltekintve azonban
nem engedheti meg, hogy egy
olyan mérkőzésnek, mely már cca
2 hét óta van reklámozva és an-
nak megrendezése súlyos anyagi
áldozattal jár, az utolsó pillanat-
ban két vezető egyesület konkur-
renciát csináljon és ezzel kiszá-
mithatatlan károkat okozzon egy
kis egyesületnek, melynek talán
a teljes anyagi romlásába került
volna, ha ez a kontra mérkőzés
megtörténik.

○ Az Egyetértés holnap dél-
előtt tartandó játékos s vezető-
ségi értekezlete a Rhédeyker-
ti pályán rossz idő esetén is
minden körülmények között
meglesz tartva. Ismételtén ké-
ri Krüger főtitkár az egyesület
tagjait, hogy okvetlenül jelen-
jen meg minden tag, mivel rend-
kívül fontos ügyekről van szó.

MOZI

AZ ATLANTIC NYÁRI MOZI MŰSORA:

Szombaton: „Pat és Pata-
chon házasság“ és Prof. Ma-
buse.

Vasárnap délelőtti matiné:
„Charley néne“ és Prof. Ma-
buse.

Vasárnap délután: „Pat és
Patachon“ és Prof. Mabuse.

Hétfő délelőtti matiné: „Kis
Robinson“ és Prof. Mabuse.
Hétfőn délután 3, 5, 7 és fél
10 órakor: „Pat és Patachon“
és Prof. Mabuse.

Heymann szinkör

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Harry Piel — Felhők felett —

Vasárnap délelőtti 11 órakor:
Asszonyok, kiknek nem szabad
szeretni.

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9
órákor: Felhők felett. Harry Piel.

Hétfőn délelőtti 11 órakor: Ne-
vető tücsök. Lya Marával. 10 leies
helyárat.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor: Pre-
mier! Fekete Tájiun. Premier!

Kedd 5, 7 és 9 órakor: Fekete
Tájiun.

x Kötöny termetet adó fűző-
pótlókat és egészségi szem-
ponthól is előnyös toalettkekhez
való kényelmes haskötőket
készít Kovács Sándorné spe-
ciálista, Nilgesz-telep. Előzé-
keny, gyors kiszolgálás.

„KRISTÁLY“ kémecfestő és vegytisztító

Gyártelepe teljesen ujonnan, a legmodernebb külföldi mintára berendezve. — Legmérsékelt-
után fest. Eltűntet napszívosokat és sötét színből is bármilyen világos színre fest.

Plota Unirii (Szt. László)-tér 16.
és Cuza Voda (Szacsau)-u. 50.

Bura Károly bucsuja a városi színházban

A váradai éjszaka egyre szegélyedő hangulata pár nap múlva egy színnel újból megfogytatkozik. Itthagya bennünket Bura Károly, a híres Bura familia utolsó sarja. — Negyven esztendőn keresztül jóban-rosszban, örömeinknek-bánunknak hűséges kísérője volt Károly, régi, híres váradai urak házi-vezetése és most itthagya, elmegy el tőlünk, magával viszi régi éjszakai bus-édes emlékét.

Bura Károly a jövő héten végleg elhagyja Váradot és mielőtt elmegy, méltó keretben akar bucsut venni Várad közönségétől.

Kedden este a színházban tartja bucsuestélyét, amelyen fellépnek Horthvy György Erika, a katonai operaezenekes és Ocskay László operaezenekes is.

A bucsuesten a váradai közönség szinte-java vesz részt és meleg szavakban, könnyes szemmel vesz bucsut Bura Károlytól, Várad híres cigányprimásától.

Külön érdekessége lesz a bucsuestének, hogy a nagyváradai közönség nevében Marcus István román nyelven, dr Kocsán János magyar nyelven bucsuznak a népszerű cigányprimástól, azonkívül Marcus Ritta asszony fog énekelni.

A bucsuestére már ma kezdi árusítani a jegyeket a színházi pénztár.

Ha Abbáziába készül

menjen
Erényi Béla
gyógyszerész

Residenz szállodájába.

Elsőrangú penzió mérsékelt árakkal. Legszebb fekvés a tengerparton. Reggeliző a kertben pálmák és rózsák között. Magyar ház Magyar levelezés. Kérjen kimerítő prospektust.

3651

ERÉNYI BÉLA
gyógyszerész
RESIDENZ-szálloda

IPARPÁRTOLÁS 1927-BEN VÁRADON

Megadóztatták az üzemen kívül levő Rimanóczy-gyár alaptőkéjét

A nagyváradai újságoknak hónapok óta sajnósan, kiapadhatatlan hírforrása a pénzügyi adminisztráció és különösen az adókövetések furcsa rendszere.

Az adóprés, amelyet nem azért találtak ki, hogy kellemesen csiklandozza az állampolgárok gerincét és amely mindegy szorított, amióta feltalálták, mostanában olyan buzgósággal működik Váradon, hogy Bukarestig is elhallatszik a szerencsétlen adóalanvok kétségbeesett jajveszékellése.

A váradai adósról orman is pénzt, adójövedelmet akar kisajtolni, ahol nemcsak jövedelem nincs, hanem pénz sincs. Hiába kesergés, hiába panasz, sőt szinte a felebbezés is hiába már, a sróf egyre szorít és olyan különös helyzeteket terem, mint amilyen ez a mostani is:

Várad egyik virágzó, hatalmas üzeme volt a Rimanóczy-féle butorgyár. Már békében egyik jelentős iparüzeme volt a városnak, a háboru alatt és az azt követő esztendőben pedig öt-hatszáz munkást foglalkoztató üzemmé erősödött. Sajnos, a lendületet a rossz gazdasági viszonyok nemcsak megállították, hanem az egész üzem fokozatos leépítését tették kényszerítő szükségé, úgy, hogy lassankint egyik osztály után a másik állott meg, egyik száz munkás után a másik száz maradt munkanélkül, végül hidegen meredt az égbe a gyárkénény és régóta megállott minden munka a telepen.

Ilyen körülmények között természetesen érzékeny veszteségeket szenvedett a gyár. Előbb leírták a vállalat részvénytőkéjének egy részét, azután, mivel így sem volt rendezhető a sok kötelezettség, leírták az egész alaptőkéjét és a még fenmaradó hat millió leányi veszteséget új számlára vitték át. Ezután a régi részvényesek újabb tíz millió lei készpénzt fektettek a vállalatba és reménykedve várták a viszonyok javulását, az üzem újbóli megindulását s az esztendő-kön keresztül szenvedett veszteségeik fokozatos visszatérülését.

A viszonyok — ezt nagyon jól tudjuk, sőt érezzük — nem javultak, az üzem, a Rimanóczy-gyár még ma is szünetel, még ma is csak a jó reménység van meg, hogy a CFR új munkaelosztása megindítja a már-már berendeződő kerekeket és az egykor mozgalmas gyártelepen éppen olyan néma csönd honol, mint hónapokkal előbb.

Azaz, hogy tegnap egy kissé megelégnél a gyártelep. Hivatalos urak érkeztek a gyárba. Nem hoztak munkát, nem hozták a hirt, hogy ismét munkába állhatnak a munkátlank százai, hanem — adóért jöttek. Olyan adóért, amelyet egy hosszú idő óta nem működő, teljesen leépített gyár veszteségei után akar — úgy látszik — a váradai fiskus beszédni.

Az történik, hogy a pénzügyigazgatóság egyszerűen jövedelemnek tekinti és adóalannak számítja azt az összeget, amit a részvé-

nyesek saját zsebükből újból egy jobb jövő, egy új üzleti konjunktúra reményében fizettek be a vállalat pénztárába.

Számszerűen így főt ez az adóztatás:

Új alaptőkeképpen befizettek a Rimanóczy-gyár részvényesei tíz millió lei készpénzt.

Volt a gyárnak hat millió lei fedezetlen tartozása. Levonva ezt az újonnan befizetett alaptőkéből.

Csehország kimarad a népszövetség tanácsából

Londonból táviratozzák:

A Népszövetség szeptemberi ülésén Csehország helyébe, amelynek tanácstagsága lejár,

Finnországot fogják bevélasztani, tekintettel arra, hogy a kisantantnak már ugys van képviselte Románia révén a tanácsban.

Autószerencsétlenség érte a Neumann M. cég főnökét

— Saját tudósítónktól —

Bécsből táviratozzák: Neumann Artur, a világhíres Neumann M. ruhagyáros-cég tulajdonosa autószerencsétlenség áldozata lett.

A gyáros, aki egyike volt a

legismertebb osztrák uri vezetőknél, hosszabb kirándulást tett a Vörti-tó környékén. Eddig ismeretlen okból a gép egy mocsaras ároknál felborult, maga alá temette a gyárost, aki szörnyet halt.

Mindenki részesülhet az Estilap ajándékában

A Nagyváradai Estilap ajándékozási akciója iránt meglepően nagy a közönség érdeklődése.

Megmozdult az a hatalmas és lelkes olvasó-tábor, amely már évek óta rendületlenül kitart az Estilap mellett.

De a rendes törzsközönségen kívül is minden nap újabb és újabb tömegekben jelentkeznek az olvasók.

Ez természetes is!

Az Estilap ajándékozási akciója példátlan előnyöket nyújt minden olvasója számára.

Mindenki siet megvenni az Estilapot, amely Nagyvárad legfrissebb, legelevenebb, legértékesebb újságja és amely nagy áldozatkészséggel viszonzja a közönség támogatását.

Ne felejtkezzék meg arról, hogy az Estilap minden egyes számára szüksége van. Az ajándék-jegyet csak úgy kaphatja meg, ha behozza a kiadóhivatalba mindazokat a példányokat, amelyek az ajándékjegy kiváltására feljogosítják.

Az első ajándék-ciklus dátumai a következők:

Augusztus 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20.

Ha bármelyik példánya hiányoznék, azonnal menjen be a kiadóhivatalba (Hegedüs hírlapiroda), ahol a szükséges lapszámokat még megszerezheti és így résztvehet az ajándékozási akcióban.

Örömmel üdvözljük régi törzsközönségünket és új olvasóinkat.

Nem fognak csalódni bennünk!

A közönség annyira megszokja és megszereti az Estilapot, amely bőkezű ajándékokat is nyújt, hogy mindenki számára nélkülözhetetlenné válik az Estilap olvasása.

Vegyék meg, olvassák el és tegyék el tehát minden nap a Nagyváradai Estilapot.

Az első ajándékozási hét a téli tüzelő gondját veszi le:

Negyven köbméter elsőrendű minőségű száraz tűzifát

osztunk szét teljesen díjmentesen, házhoz szállítva tíz olvasónk között.

A következő héten új ajándékaink lesznek.

maradt a vállalatnak négy millió leije.

Mosi jön az adókövető és azt mondja, hogy hohó: a Rimanóczy-gyár váratlanul megint jövedelemhez jutott.

Es hiába minden, hiába ügyvéd, hiába hiteles üzleti könyvek: az adókövető minden kegyes jószándéka csak odáig terjed, hogy egy millió leit engedélyez (?) üzemi költség címén és az ennek levonása után megmaradó három millió lei után könyörtelenül kiveti az adót: háromszázhatvankilencezer leit, amelyet tegnap árverésen is be akart hajtani, dacára annak, hogy ezt az adókövetést hónapokkal ezelőtt megfellebbezték.

Ime így fest nálunk az iparpártolás.

Hegman Szinkör

Vasárnap d. e. 11 órákor
MATINÉ

**Asszonyok,
kiknek nem szabad
szerelni**

Olaf Fjord, Ellen Kürthy és
Mattyasovszky

Hétfő d. e. 11 órákor
MATINÉ

Nevelő tücsök

Harry Liedtke, Lya Mara és
Verebesszky

10 leies helyárakkal

* Hétfőn nincs kötelező munkaszünet. A rendőrség hivatalosan közli, hogy hétfőn nem kötelező a munkaszünet, az összes üzletek nyitva tarthatók.

* Kijavítják a kishidat. Huszonöt-harminc esztendővel ez előtt építették jelenlegi helyére, a megnövekedett forgalmu Váradi igényeinek megfelelő kishidat. Akkoriban még csodájára jártak a szürke vasszerkezetnek az emberek, de évek során kiderült, hogy a kishid, amely a két városrész összekapcsolására szolgált, nem mindenben felelt meg az igényeknek és esztendők óta toldozák-foldozzák az ócska hidat. Most újból sor kerül a hid rekonstrukciójára. Dr. Egry Gergely polgármester ugyanis ma magához kérte Eichner és Tóth mérnököket, akiknek utasítást adott a kishid javítási munkálatainak megkezdésére. A mérnöki hivatalban már régebbi idő óta készen vannak a javítási munkálatok tervei és hétfőn, vagy kedden már hozzá is fognak a hid kijavítási munkáihoz.

* Tanítói állások százai várnak betöltésre. A Monitorul Oficial legutóbbi száma táblázatot közöl az országszerte üresedésben levő tanítói, óvónői és szaktanítói állásokról. A nagyváradi tankerületben több, mint kétszáz tanítói állás vár betöltésre. Üresedésben van két előadói állás a váradi főiskolában.

Csaknem ingyen lőz

amerikai petroleum gázfűzőnk

Minimális tüzelőanyag-fogyasztás

Teljesen füst- és szagmentes működés

Egyszerű kezelés

Biztos üzem Olcsó árak

ANCHOR

tüzelőberendezések lerakata

L. Váradi

A. Iancu (Kosuth)-u. Sas-palota

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 322—

Zürichi nyitós

Váradi árfolyamok

1927. augusztus 13.

BUKAREST 322—

BERLIN	12322—
NEW-YORK	518 75
LONDON	2520 87
PARIS	—
MILANO	2823 50
BUDAPEST	9055—
PRAGA	1539—
BECS	73 06

Pengő	28 15	28 25
Dollár	161—	161 50
Cseh korona	4 78	4 82
Svájci frank	31 10	31 20
Oszták shilling	22 70	22 80
Francia frank	6 28	6 40
Angol font	785—	788—
Olasz lira	8 80	8 90

Atlantic nyári mozgó

Az idény legszenzációsabb matinéi

Vasárnap

Charley néncje

(Syd Chaplin komédiája)

Hétfőn

A kis Robinson

Jackie Coogannal

Mindakét napon fellép

Professor Mabuse (Lakos György)
Breitbard-mutatványokkal, dzsü-dzsicuval és állathipnózissal

* Lapunk legközelebbi száma a közbeeső Nagy Boldog Asszony-napi munkaszünet folytán kedden délután, a rendes időben jelenik meg.

* Csődbekerült egy váradi drogéria. Korn Lajos dr. táblabíró a törvényszék csődbírája ma elrendelte a csődöt a Carmen-Sylva illatszertár egyetlen tulajdonosa, E. Ledain ellen. A vállalat bukását a rossz gazdasági viszonyok okozták. Csődtömeggondnokul Bulgar György dr-t, helyettesül Prodan Teodor dr-t nevezte ki a törvényszék. A követelések bejelentésének határideje szeptember 10., a követelések igazolását célzó tárgyalás: szeptember 24. végül a hitelezői tanács megalakításáig: október 1.

* A polgármester bemutatkozó látogatásai. Dr. Egry Gergely Bárán polgármesteri titkár kíséretében ma fejezte be bemutatkozó látogatásait, amelynek során felkereste dr. Popa Györgyöt, a közjegyzői kamara elnökét, dr. Andru Szevért, a megyei tanács elnökét, Bota György tankerületi főigazgatót, Negulescu Athanasz ezredes, a kereskedelmi kamara elnökét, a jogakadémia dékánját, Jonescu vasuti inspektort, Baloiu állomásfőnököt, dr. Dumitresanu, megyei főorvost, a Banca Nationala igazgatóját, Gussi igazgatóinspektort, Gheorgescu Vulceat, a megyei agrárbizottság elnökét, Chis postainspektort és Pamescu postaigazgatót. — Ma délelőtt a városházán megjelentek Ciorogariu Romulus, Maghier Andrei görög keleti püspökök, Sulyok István református püspök és dr. Kiss Döme, az ügyvédi kamara dékánja és vizsgozták a polgármester udvariassági látogatását.

* Szolgabírák vizsgálja. A Monitorul Oficial aug. 11-iki száma közli a belügyminiszter rendeletét a szolgabírói vizsgákról. Eszerint, 1927 szeptember 5-től fogva a legelső közigazgatási tanácsnál vizsga lesz szolgabírák számára. Ezekre a vizsgákra csak azokat engedik, akiknek jogi licenciátusuk, vagy államtudományi vizsgájuk van. A rendelet részletesen leírja a vizsga tárgyait is.

Meghívjuk Önt
és b. családját
az ATLANTICBAN
tartandó lakodalmunkra
PAT és PATACHON

* Móra Ferenc ma Nagyváradra érkezik. Móra Ferenc, a mai magyar irodalomnak ez az illusztris egyénisége, ma délután Nagyváradra érkezik barátainak látogatására. A biharpüspöki állomáson a nagyváradi újságírók egy küldöttsége várja Móra Ferencet, aki pár napot fog körükben tölteni, azután elutazik Kolozsvárra.

* Autó és bicikli karambolja. Könnyen végzetessé válhat szerencsétlenség történt tegnap az esti órákban a Calea Victoriei (Kolozsvári)-utcán. A Moskovits gyár felől igyekezett a város felé kerékpáron Akner Ottó 18 éves fiatalember, aki mellett Kiss Pál 12 éves ifjú foglalt helyet. A biciklisták gyorsan haladtak és körülbelül a velencei rendőrség épülete elé értek, amikor szemközt jött velük a 140. számú autó, melynek sofőrje észrevette, hogy a kerékpárosok nem tudnak az autó elől kitérni. A sofőr lassította az autót, de még így sem tudta megakadályozni az összeütközést. A kerékpárosok leestek a biciklijéről és szerencsére könnyebb sérülésekkel születtek meg a karambol.

* Román iparosok a polgármesternél. Tegnap délből a váradi román iparosok küldöttsége jelent meg dr. Egry Gergely polgármester előtt, hogy hivatalbalépése alkalmából üdvözlőlk. A küldöttség szónoka Muth Gyula ipariskolai igazgató volt, aki kérte a polgármestert, hogy az iparosokkal szemben eddigi jóindulatát őrizze meg. Dr. Egry polgármester válaszában megköszönte az üdvözlést és biztosította a küldöttség tagjait, hogy kérésüket mindig soronkívül fogja meghallgatni és a lehetőséghez képest elintézeni. A polgármester ezután sokáig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

* Bura Károly végleges repatriálása miatt, bucsu-hangversenyeit a Palace-kávéházban f. hó 13, 14 és 15-én, azaz szombat, vasárnap és hétfőn este tartja meg.

NYILTÉR

Steiner sütőde

az Avram Iancu 16 szám alatt levő fióküzletét ugyanazon utcába, str. Avram Iancu (Kosuth)-utca 14 szám alá, a Dorian mozgóval szembe helyezte át. Megrendeléseket továbbra is házhoz szállítunk.

Legszebb kelmelesztési és vegyiltisztítási az UNIO kelmelesztő vegyiltisztító eszközli.

Főüzlet: Gillányi-utca 16
Fiók: Gen. Moşoiu-u. 4

A szilánai bírói fosztották ki Csákyék

Csóky Jóska és Hamza Gyuri régi ismerősei a váradi rendőrségnek és az utóbbi esztendőben egyre kevesebb időt töltenek szabadlábban és egyre jobbat a fogházban. A két jó barát újból lebukott. Augusztus elsején a hunyadi vásárra mentek ki, ahol egyik cimborájuk, aki egyúttal besugója a rendőrségnek, sok pénzt adott náluk. A chaver nem volt elégedve a felajánlott részlettel és bemészorolta a két elbűvölt váradit a rendőrségre.

Boródi komisszar special gorsan lefűltelte a két régi elbűvölt és megindult a szórakozás a hunyadi kirándulás érdekében. Természetesen találkoztak a lopást, bár a rendőrségre már megérkezett a hírhelyi hunyadi rendőrség átirata, amely szerint Dán Joan szilánai bíró feljelentést tett ott, hogy a vásár napján a hunyadi városon kiloptak a zsebéből 1000 lejt.

Csákyék nem akarják vállalni az ügyet, bár alibit igazolni nem tudnak.

Ma kísérték át őket az ügyesség fogházába.

Bánulatos olcsó kerék- párok

érkeztek legújabbban a

Kalenda-céghez

Piața Unirii (Szt László-tér)

clonyós részletre.

3753-2

A kövér Lucius Lucullus. Lucius Lucinus Lucullus, a híres római államférfi, nagy étvágya ellenére is nagyon okos ember volt, aki meg tudta becsülni a sportnak és más testi tevékenységnek a jelentőségét. Ő volt az, aki egy ázsiai szoljával csináltatott magának valamilyen Punct-Roller-féle eszközt, amelynek mindenestire kezdte a formája volt. Lucullus annak a módja szerint kiadta az utasítást, hogy fürdés után tesztelje a készülékét végig ezzel az eszközzel, amelynek feladata az volt, hogy karcsúságot idézzon elő. Így lett a kövér inycen hamarosan soványabb lett. Asztmája eltűnt és ő maga fürge lett. Azonkor mai rendszerű, csábító ön-kezelő Punct-Roller-je nem volt Lucullusnak. És így történt aztán, hogy a nem sokára újból a bizánsi császártól esett. Ha azonban Róma egykori dúsgazdag emberének volna egy Punct-Roller-e, akkor még husz évvel tovább, kérelmezővel fogyaszthatta volna a vágyait, a tengeri pókot és a kappant.

Amit a verebek csiripelnek...

— Maga nem is képzele, mennyi író él és dolgozik Nagyváradon. És mégis azt mondják, hogy irodalmi életünk pang, ugyebár édes szenyórámm?

— Szenyóra? Mennyi?

— Pardon, félreért, nem azt mondtam, hány óra, hanem, hogy szenyóra. Mert oportóit ittam vagy két pohárral...

— Na és?...

— És most délspanyolnak érzem magam.

— Örvendek.

— Miért?

— Örvendek, hogy nem hagyta el a szót. Akkor biztosan így szólított volna: Kend. Nos, mit akar a nagyváraditól?

— Elsorolom, ha megengedi...

— De mennyire megengedem, hisz én egy nem létező személy vagyok, aki azt engedi meg, amit maga akar.

— Óh, bár testet öltene...

— Na gyere, kérem azzal a felsorolással, hiszen még más cikkek is kell hely.

— Tényleg, kezdek sokat fecsegni, annyit, mintha...

— Elég! elég! unom a buta hasonlatokat. Kik a nő írók és kik a férfiak?

— Bizonyára ismeri mindet. Radóné Kempner Magdát, a kitűnő esztétikust és költőt, Ruffy Paulát asszonyt, az östehetségű bájos novellistát.

— De mennyire ismerem. Tovább!

— Diamandi Viktória!

— Nagy ismerője a női pszichének.

— Ruth Klára.

— Művésze a verseknek.

— K. Mihályi Elvira.

— Ragyogó tehetségű költő.

— Kerényi Ella.

— Ő nyerte legutóbb a Szigligeti Társaság díját.

— C. Bodnár Mária...

— Kitűnő megfigyelő. Mondja Némethy Miklós Berta már nem ír?

— Tényleg már rég nem láttuk nagyszerű írásait.

— És Edelmann Hédi?

— Ugy tudom, most egy komolyabb tanulmányon dolgozik.

— Tovább, tovább!

— Nő író? Hát nem elég magának ennyi? Nincs több. De férfival szolgálhatok.

— Gyorsan, gyorsan.

— Parancsolja Bárdos Lacit talán. Most jött haza Párisból, tele impresszióval. Kormos Ferenc. A legszellemesebb írók egyike. Talán ő? Vagy Benedek Ferencet ajánlhatom. Kiváló stílusú és amellet provokatív az írásában.

Bíró György bájos, finom verseivel egész Erdélyt meghódította. Bíró Imre okos cikkeivel most kezd feltűnni a horizonton. Aztán itt van, rendelkezésére áll Lőrinczy Lajos, egy egész fiatal írótehetség, aki már kétszer nyert pályadíjat.

Tishy Illésnek, Niederkorn Istvánnak és Toronyai Rigó Csabának minden héten több versük jelenik meg a lapok irodalmi rovataiban.

— Bocsásson meg én csak a nevek iránt érdeklődtem. Nem akarok irodalmi barátokat melegengetni a keblemen, mert kipletykázna a végén.

— Jaj, de tapasztalt tetszik lenni.

— Hanem tudja Móra Ferencet szeretem nagyon. Milyen nagy író. Mikor jön ide?

— Ma. Ma délután érkeznek a gyorsokkal.

— Bravó. Végre valaki, aki igazán imponál nekem.

— Hát én kutya vagyok?

— Kutya.

— Rendben van. Akkor nem mondom el a legérdekesebbet...

— Nem kutya, nem kutya! Könyörgöm, mondja el. Ugye ma...

Megszöktettek börtönéből egy lengyel tábornokot

— Az Estilap eredeti távirata —

Varsóból táviratozzák: Zagorszki tábornokot vilnai börtönéből tisztek ismeretlen helyre vitték el. Felmutattak egy szabadonbocsátási parancsot és magukkal hurcolták a fogoly tábornokot. Mint utóbb kiderült, ilyen parancsot senki sem adott ki, a vállalkozásra a tábornok személyes barátai merészkedtek. Tegnap kitűdött,

hogy a tábornok szökésének oka állítólag hadsereg-szállítás-sal kapcsolatban elkövetett súlyos visszaélések voltak, a melyben más magasabbrangú személyek is kompromittálva érezték magukat. A vádirat beadását mostanáig halogatták, de a napokban egy francia nagyparas terhelő vallomást tett és ez volt a közvetlen oka a tábornok megszöktetésének.

Ma este indulnak Newyorkba a német repülőgépek

— Az Estilap eredeti távirata —

Dessauból táviratozzák: Véglegesen megállapították, hogy az Oceán átrepülésére szombaton este startolnak Risztics és Loose gépei. Előkészítettek egy harmadik gépet is, amely a két oceán-repülőt Londonig elkíséri.

A repülőgépek ebben a sorrendben fognak utnak indulni: először az „Európa” (Risztics gépe) száll föl, azután a Dawis kísérőgép startol, végül a Brémen fog a levegőbe emelkedni. A felszállás este 6 és 7 óra között fog megtörténni.

Risztics tegnap újból nyilatkozott az előkészületekről és hangsúlyozta, hogy rendkívül fontos, hogy hétfőn hajnalban New-Foundland felé érkezzenek, mert innentől a legveszedelmesebb az út Newyorkig és ezt az utszakaszt nappali időben tennék meg. Ha minden simán megy, éjszaka érkeznek Newyorkba.

Berlinből táviratozzák: Roennecke szintén holnap startol az Oceán átrepülésére.

Dessauból jelentik: Az Oceán repülők ma déltől állandó riadó készültségben vannak. A mennyiben az idő a tenger felett megjavul, ma este feltétlenül utnak indulnak.

Berlinből táviratozzák:

Koenecke, aki tegnap este akart Kölnbe repülni, hogy onnan ma Riszticsékkal egy időben folytassa útját az Oceán felett, a rossz idő miatt elha-

gánúgy? Maga egy gyönyörű torreador. Egy Rod la Roque, egy Sekszpir!

— Na látja. Tessék tisztességes hangon beszélni.

— Tehát?

— Tehát megtörtént a kibékülés. A fiatal házaspár összekülönbözött valami cselédügy miatt. Ez volt az első összekoccanás. A kibékülést bankettel ünnepelték meg. Ott voltak az összes barátok a banketten és a drága fiatal asszony több virágot kapott, mint Pálmay Ilka a fénykorában.

— Bájos kis eset. Kik a szereplői?

— Hogyisne. Azt hiszi, hogy azt a kutyát olyan könnyen elfelejttem. Elégdjék meg ennyivel.

lasztotta startját. Valószínűleg holnap indul Kölnbe.

Búdaestről táviratozzák: Folkusházi alpolgármester táviratban üdvözölte Budapest főváros nevében Ristic Jánost, a világrekord megdöntéséért, a mellyel Magyarországnak új dicsőséget szerzett.

Trodaszereket olcsón csak Sonnenfeldnél vásárolhat

Délután temetik a kis Gerliczy bárót

A gyászbaborult Gerliczy báró és családja ma délben érkezett haza Búdaestről automobilon. Ugyancsak autón szállították haza a Búdaesten elhunyt kis István báró holttestét is. A határon Gerliczy bárókat Podmaniczky báróék és Kiss Endre udvari titkár várták. Itt gyorsan elintézték a formalitásokat és a halottat vivő autó folytatta útját az olaszii temető felé, ahol a Gerliczy család kriptájában ravatkozták fel a kis báró Gerliczy Istvánkát.

A temetés óriási részvét mellett, ma délután fog végbemenni. Báró Gerliczy Istvánt és családját számosan keresték fel részvétnyilatkozatukkal.

Gyer-
mek
kerékpárok I^a
és a legjobb gyártmányú **kerék-
párok** bámulatos olcsón kaphatók
részlete is. Alkatrészek, javítások
szakszerűen, olcsón

ELENA gépraktár és
javítóműhely
H. Eisenberger Piața M. Viteazul 5.
3758 (Nagypiac-tér)

Judecătoria mixtă Salonta
No G 2019—927

Publicație de licitație

Subsemnatul executor al ju-
decătoriei Salonta în sensul
§-ului 102 din legea LX. din
anul 1881 prin această public,
că în urma deciziei din anul
1927 de sub No. 1752—2 al ju-
decătoriei Salonta efectuându-se
în comuna Salonta pentru 12441
lei capital și accesorii execuți-
unea de escontentare în favorul
lui Dancea Jacob repr. prin dr
Paul Gall avocat Salonta contra
pârâtului domiciliat în Salonta,
mișcătoarele cuprinse și supra-
cuprinse cu această ocaziune
și prețuite în 20000 lei se vor
vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei de sub
G. 2019—927 al Judecătoriei Sa-
lonta pentru încasarea preten-
țiunii de 12441 lei capital după
această 12% dobândă din 26
Martie 1927 și speșele 4230 lei
stabilite până astăzi, se decide
temenul de licitație la 24 August
1927 ora 4 d. m. la care cum-
părătorii se invită cu observa-
rea, că mișcătoarele de sus în
senzual art. de lege 60 din anul
1881 §-ii 107. 108 se vor vinde
și sub prețul de strigare.

Intrucât mișcătoarele licitate
sau cuprins sau supra cuprins
din partea altor creditori și aces-
tia și au câștigat drept de escon-
tentare asupra mobilelor seches-
trate licitația în sensul §-ului
129 al legii LX din 1881 se va
efectua și în favoarea lor.

Salonta la 24 Iulie 1927.

Dr. Moisil

delegat judecătoresc

SOHASEM
volt jobb
alkalma
kották at
vásárolni
mint most

Mindenféle is-
kolákat, u. m.
zongorára, he-
gedüre, gor-
donkára és az
összes juvó-
hangszerekre
a Hegedüs
Hirlapiroda
zenemű osztálya-
ban szeresheti be

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó. 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig)
40 lei. Allástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésére
külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hir-
detés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

SELEJTES kofferek, bőröndök,
ridikülök állandóan kaphatók. —
Bőráruipari lerakat, Ferdinánd ki-
rály (Rákóczi) ut. 3202

17 éves kisleány uriember ba-
rátságát keresi, ki őt anyagilag tá-
mogatná. „Fekete nő” jelígre le-
velet a kiadóba kérek. 743

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zot szoba, központban azonnalra
világítás, kiszolgálással együtt, ha-
vi 1500 leiért kiadó. Bővebbet
„Metropol” szálloda portásánál.

ÜRES kis szobát esetleg kamrá-
val keres magános ember, lehet
szuterinben is. Cimet Hegedüs hir-
lapirodába kér. 678

EGY SZOBA KONYHAS LA-
KÁST, vízvezetékekkel október vagy
november elsejére keresek. Co-
galniceanu (Várady Zsigmond)
utca 23.

2 szobás lakást modernet a
központban fürdőszobával elsejé-
re keres magános uriember. Eset-
leg konyhával. Cimet Hegedüs
hirlapirodába kér. 724

URICALADNÁL butorozott
kétszobás fürdőszobás lakás ki-
adó. „Uri utca” jelígre írjon a
Hegedüs hirlapirodába. 726

KÖZPONTBAN 2 butorozott
szobát orvosi rendelőnek keresek.
Cimet Hegedüs hirlapirodába ké-
rek. 720

ALKALMAZÁS

UJSAGARUS fiukat, havi fize-
léssel felvesz Katona, a kishidnál.
686

INTELLIGENS leány 1 gyermek
mellé vagy házikisasszonynak el-
menne, ki a háztartásban perfekt,
kizárólag vidékre. Cim Hegedüs
hirlapirodában. 721

JÓL főzni tudó intelligensebb
nő uricaladhoz ajánlkozik. Cim a
Hegedüs hirlapirodában. 719

MEGBIZHATÓ leányt keresek
3 éves kislányomhoz. Kormos,
Gojdu (Deák Ferenc) utca 5. Je-
lentkezni délután 3—5. 736

ADÁS-VÉTEL

KERÉKPART használtat meg-
vételre keresek. Cim Hegedüs hir-
lapirodában. 714

JÓFORGALMU fűszerüzlet
korcsma, vendéglő joggal, házzal
együtt eladó. Nagyürögd. Gecze.
723

BILLIARD asztalt megvételre
keresek. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 715

ÜZLETI könyveknek való
Wertheim-szekrényt megvételre
keresünk. Kimlós Testvérek üveg
és porcellán kereskedés, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 13. 735

HAZ, mely áll két modern két
szobás lakásból, egyik fürdőszo-
bás, eladó. Esetleg a két lakás
külön-külön is eladó. Fürdőszo-
bás azonnal elfoglalható. Miron
Costin (Erzsébet) utca 12-a. 752

HALALESET miatt szerelő, lá-
dogos, lakatos műhely átadó. Cim
a kiadóban. 737

OLCSÓN vehet világos új háló-
szoba butort. Carmen Sylva
(Schlauch) tér 4. 742

LATHATÓ írásu amerikai írő-
gép, olcsón eladó. Norma vegyi-
gyár, Aurel Vlaicu (Vámház) utca.
739

KÜLÖNFÉLÉK

BIHARFÜREDRE utitársnőt ke-
res intelligens hölgy. Cim: Royal
cukorka üzlet, Sas-passage. 732

ELVESZETT egy darab szőke
hasas koca. B. megtaláló jelentse
Hilária (Pecse) utca 4. Hartmann
mészárosnál. Illő jutalomban ré-
szesül. 740

SZINHAZ közelében üzlethelyi-
ség berendezéssel átadó. Cim a
kiadóba. 733

SZÉPEN mosok, vasalok, házak-
hoz ajánlkozom. Decebal (Vitéz)
utca 25. Nagyné. 738

EGY jömenetelű péküzem szept-
ember elsejére kiadó. Andrei Mu-
resanu (Szigligeti) utca 13. 741

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél 3702
Rosenberg Testvérek
Str. Iorga (Zöldfa-u.) 8.
Behuzás, javítás gyorsan készül.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

3462

Szabó László

kelmefestő
Take Ionescu (Körös-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Átadó

központban:

4 szobás lakás ma-
gánházban. Több ki-
sebb-nagyobb lakás,
butorozott szobák stb.

Eladó házak!

Ujváros központjában üzletház
(több lakásos) átvehető lakással
és üzlettel 850 ezer leiért. — Ma-
gánház, 2 szoba, nagy előszoba,
fürdőszoba, konyha stb. mellék-
helyiségekkel. — kerttel 250,000
lei állású házak. — Rákóczi-ut
mellékutóján modern ház 2-szer
5 szobás lakással esetleg felerész-
ben is nagyon kedvező fizetési
feltételekkel.

Ardcal-iroda

Röposta mellett

Primaria Municipiului Oradea

No. 19.742—1927.

Hirdetmény

Ertesítjük a Melyárok és Po-
gánytelep lakosait, hogy i. hó
14-én vasárnap délelőtt 10 óra-
kor a városháza nagy tanács-
termében Spitzer Benjámín vá-
rosi tanácsos elnökleite alatt ér-
tekezlet lesz a letesítendő vil-
lanyvilágítási hálózat költség-
hez való hozzájárulások össze-
szerű megállapítása céljából az
új közigazgatási törvény 247-ik
szakasza értelmében.

A költségesztás csak az
esetben lesz jogerős, ha az ér-
tekezleten az érdekeltek lakosok
többsége fog megjelenni.

Oradea, la 10 August 1927.

Dr. Egru mp.
primar

Dr. Vostinar mp.
secretar comunal

Bőrönd és ridikül ké- szítő és javító műhe- lyem

Rimanczy-utca 12.

alatt megnyitottam. — Mindezen
szakmába vágó munkák olcsón
és szakszerűen készülnek

Östreicher Ignác

Kívánatra házhoz megyek

Zománcfestések, padló-
lakok és mindennemű festék-
áru legolcsóbban beszerezhető
STERN S. ENDRE-cégnél Oradea
Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 10. Visaont-
eladónak árengedmény. 3540-4

Bőröndöket, akta-
és iskolatáskákat,
valamint divatos ri-
dikülöket detailban
és engro árakban
árusít

Nagyvárad Bőröndárú- és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

E szakmába vágó javítá-
sokat olcsón eszközöl. 3247

Házhelyek a Bunyitai- ligetben

Megszűnik a lakáshiány, ameny-
nyiben a város legszebb helyén
fekvő Spitz-telep (Bunyitai-liget-
ben) parcellázásra került, mely
parcellák igen kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatók.

Az, aki kis tőkéjét jól és haszno-
san akarja befektetni, siessen,
míg le nem késik.

Az építkezéshez szükséges ho-
mokat és kavicsot ingyen kapja.
A vízvezeték és villany már be-
van vezetve.

Az uszodai villamos megállótól 2
percnyire fekszik, azonban a vil-
lamosjárat rövidesen megindul
egész a telepig.

Ertekezhetni:

Spitz Sámuel és fia
vaskereskedésben Mihai Viteazul-tér

* Női szalonokban nem hi-
nyozhat a legújabb Őszi Chi-
Parisien divatlap. Kapható
Hegedüs Hirlapirodában

Sonnenteid Adolfinyomda r. t.